

Узагальнені результати обговорення нормативно-правового акта
“Про затвердження Положення про інформаційне забезпечення
кредитними спілками споживачів щодо надання фінансової послуги із
залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню”,
який підлягав обговоренню

Кількісні показники

До проекту нормативно-правового акта “Про затвердження Положення про інформаційне забезпечення кредитними спілками споживачів щодо надання фінансової послуги із залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню” троє заінтересованих осіб надали зауваження та пропозиції.

Загальна кількість наданих зауважень/пропозицій – 22.

Частина наданих зауважень і пропозицій врахована, обґрунтовані відповіді надані.

Якісні показники

Частина пропозицій стосувалася переформулювання редакції окремих положень проекту нормативно-правового акта з інформацією про те, що відповідно до Закону України “Про систему гарантування вкладів фізичних осіб” гарантії Фонду гарантування вкладів фізичних осіб не поширюються на вклад у кредитній спілці. Пропозиції було підтримано.

Частина пропозицій полягала у звуженні визначення термінів “інформування споживача” та “істотна характеристика фінансової послуги”. Пропозицію не підтримано з огляду на таке. Ураховуючи, що частина одинадцята статті 7 Закону України “Про фінансові послуги та фінансові компанії” (далі – Закон про фінансові компанії) передбачила повноваження Регулятора щодо надання інформації, що має надаватися споживачу щодо кожного виду фінансових послуг, терміни “інформування споживача”, “істотна характеристика фінансової послуги” в нормативно-правовому акті мають загальний характер для кредитної спілки та споживачів – членів кредитної спілки.

Стосовно терміну “калькулятор” була висловлена пропозиція виключити з його визначення згадку про витрати при відображенні результатів розрахунку калькулятора як таку, що не є релевантною для послуги залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню. Пропозицію не підтримано, оскільки за даною послугою можливі супровідні послуги кредитної спілки, отримання яких може бути необхідним для укладення договору вкладу (депозиту). За наявності таких супровідних послуг для певного вкладу (депозиту) витрати на них включаються до результатів розрахунку калькулятора.

Ураховано пропозицію учасника ринку фінансових послуг доповнити норму стосовно розміщення кредитною спілкою на власному вебсайті інформації про посередницькі послуги, консультаційні та інформаційні послуги

кредитної спілки та третіх осіб, пов'язані з наданням фінансової послуги, словами (“за наявності”).

Учасники ринку фінансових послуг запропонували виключити розміщення на власному вебсайті кредитної спілки інформації про те, що прийом (залучення) від членів кредитної спілки пайових або інших внесків не є фінансовою послугою, а також інформації про випадки, коли може не відбуватися нарахування та виплата процентів кредитною спілкою, не відбуватися повернення вкладів (депозитів), інформації з умовами та порядком припинення членства у кредитній спілці з огляду на те, що така інформація не є інформацією про конкретну фінансову послугу. Пропозицію не підтримано. З огляду на недостатній рівень проінформованості споживачів та споживачів-членів кредитної спілки щодо порядку здійснення діяльності кредитною спілкою, порядку надання нею послуг, з огляду на нерозуміння споживачами-членами кредитної спілки різниці між вкладами (депозитами) і внесками, між окремими видами внесків та прав члена на їх повернення чи спрямування на інші потреби члена або самої кредитної спілки, нерозуміння своїх прав стосовно своїх вкладів (депозитів) та внесків у кредитній спілці, а також на виконання повноважень Національного банку України з захисту прав та інтересів споживачів фінансових послуг, закріплених у пунктах 34, 34¹ частини першої статті 7 Закону України “Про Національний банк України”, Регулятор докладає зусиль щодо підвищення рівня обізнаності споживачів про свої права та обов'язки під час користування послугами фінансових установ. З аналогічних підстав не підтримано пропозицію учасника ринку фінансових послуг не зобов'язувати розкривати на власному вебсайті кредитної спілки інформацію про те, що вклади (депозити), а також окремі внески члена кредитної спілки за заявою споживача можуть бути спрямовані на погашення кредиту та/або процентів за його користування.

Також учасники ринку фінансових послуг запропонували виключити розміщення на власному вебсайті кредитної спілки такого попередження про можливі наслідки для споживача в разі користування фінансовою послугою із залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню, як умови нездійснення повернення вкладу (депозиту), посиляючись на те, що Закон України “Про кредитні спілки” (далі – Закон про кредитні спілки) не передбачає умов неповернення вкладу (депозиту). Пропозицію не підтримано з огляду на те, що законодавством України визначені випадки, коли може не відбуватися залучення кредитною спілкою вкладів (депозитів), нарахування та виплата процентів, повернення вкладів (депозитів): прийняття Регулятором рішення про анулювання ліцензії кредитної спілки з ряду підстав, у тому числі через неплатоспроможність (стаття 58 Закону про кредитні спілки), прийняття спостережною/наглядною радою кредитної спілки рішення про тимчасове зупинення діяльності кредитної спілки (пункт 12¹ Прикінцевих та перехідних положень Закону про кредитні спілки), заборона залучення вкладів, якщо норматив K2 менше 5% (підпункт 1 пункту 19 постанови Правління

Національного банку України від 06.03.2022 № 39), а також інші, передбачені нормативно-правовим актом Національного банку України.

Ураховано пропозицію розміщувати на власному вебсайті кредитної спілки порядок надання послуги із залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню, у вигляді витягу або гіперпосилання на внутрішні правила про надання фінансових послуг кредитною спілкою, у разі розміщення в них такого порядку.

Пропозицію учасника ринку фінансових послуг при згадці в нормативно-правовому акті строку вкладу (депозиту) слова “без зазначення строку”, “або зазначення, що строк зберігання коштів не встановлюється” замінити словами “вклад на вимогу” не підтримано з огляду на те, що конструкція відповідних норм акта вимагає формальної фрази про те, що строк не встановлюється. Очевидним є, що кредитна спілка не зазначатиме строк у переліку вкладів на вимогу. Слова “без зазначення такого строку” присутні у визначенні терміну “вклад (депозит)” у пункті 1 частини першої статті 1 Закону про кредитні спілки.

Також одним із учасників ринку фінансових послуг висловлена пропозиція виключити норму про розміщення на власному вебсайті кредитної спілки попередження про нездійснення повернення вкладу (депозиту), посиляючись на її дискримінаційний характер, а також відсутність законодавчих норм, які б надали можливість кредитній спілці бути учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Дану пропозицію не підтримано, оскільки відповідний пункт нормативно-правового акта стосується будь-яких наслідків у разі оформлення послуги із залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню, та не стосується виключно попередження споживача про те, що гарантії Фонду гарантування вкладів фізичних осіб не поширюються на кошти, розміщені у вклади (депозити) в кредитній спілці. Разом із тим, замовчення споживачам про непоширення гарантії Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на вклади (депозити) у кредитній спілці є неприпустимою практикою. Законом про фінансові компанії визначено принцип надання фінансових і супровідних послуг та здійснення діяльності з надання таких послуг – надання клієнту необхідної, повної, доступної та достовірної інформації про фінансову та/або посередницьку послугу, достатньої для прийняття ним свідомих рішень, зокрема про ризики, пов’язані з отриманням такої фінансової та/або посередницької послуги (пункт 5 частини першої статті 5). Відповідне право клієнта на таку достовірну інформацію передбачено й пунктом 1 частини першої статті 6 Закону про фінансові компанії. Крім того, принцип гласності, на якій має ґрунтуватися діяльність кредитної спілки на вимогу пункту 4 частини першої статті 4 Закону про кредитні спілки, зобов’язує кредитну спілку забезпечувати повне та своєчасне інформування своїх членів з питань діяльності кредитної спілки.

Окремою пропозицією було продовжити перехідний період проєкту нормативно-правового акта з трьох до шести місяців з дня набрання чинності відповідною постановою Правління Національного банку України. Пропозицію

не підтримано з огляду на завчасне інформування учасників ринку фінансових послуг про запланований акт. Національний банк України повідомив про початок роботи над проєктом акта та запросив кредитні спілки до його обговорення листом від 19.06.2025 № 14-0005/47283. Проєкт нормативно-правового акта “Про затвердження Положення про інформаційне забезпечення кредитними спілками споживачів щодо надання фінансової послуги із залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню” затверджено постановою Правління Національного банку України 05 вересня 2025 року № 112, яка набрала чинності 10 вересня 2025 року. Кредитні спілки мають привести свою діяльність у відповідність до вимог цього нормативно-правового акта до 10.12.2025.